

Jaarverslag

2019

Stichting Bibliotheek Rotterdam

www.bibliotheek.rotterdam.nl

de Bibliotheek
Rotterdam

Inhoudsopgave

Verslag directeur-bestuurder	3
Inleiding	5
Facts & figures 2019	6
Pijler 1 – Kernfuncties en programmering	7
1.1 Kernfunctie 1: kennis & informatie	7
1.2 Kernfunctie 2: lezen & literatuur	8
1.3 Kernfunctie 3: ontwikkeling en educatie	8
1.4 Kernfunctie 4: ontmoeting en debat	9
1.5 Kernfunctie 5: Kunst & cultuur	11
Pijler 2 – Aanwezigheidsbeleid	12
2.1. Voortgang aanwezigheidsbeleid	12
2.2 In ontwikkeling	13
Pijler 3 – Bibliotheek digitaal	14
3.1 De digitale klantreis	14
3.2 De digitale vestiging	15
3.3 De digitale stadstuin	15
4. Organisatie en medewerkers	16
5. Randvoorwaarden	18
5.1 Finance & Control	18
5.2 Marketing & communicatie	19
5.3 Collectie	20
5.4 Klantencontactcentrum	21
5.5 Werving externe middelen	22
5.6 ICT	23
5.7 Facilitair Management	23
6. Financiële gang van zaken in 2019	24
6.1 Uitvoering van het financiële beleid	24
6.2 Resultaat exclusief niet-terugkerende baten en lasten	24
6.4 Risicoparagraaf	26
6.5 Governance	27
6.6 Begroting 2020	27
Jaarrekening 2019	30
Balans per 31 december 2019	30
Staat van baten en lasten over 2019	32
Kasstroomoverzicht 2019	33

Verslag directeur-bestuurder

We kijken terug op het derde jaar van de meerjarenbeleidsperiode 2017-2020. Bibliotheek Rotterdam heeft een succesvol jaar achter de rug.

Ook in 2019 heeft de bibliotheek verder gebouwd aan haar profiel als laagdrempelige, openbare, welkome en neutrale *public space c.q. third place*. De bibliotheek wil optimaal bijdragen aan een inclusieve samenleving. De uitgangspunten van de gemeente ten aanzien van het beleid van de bibliotheek hebben daar in belangrijke mate richting aan gegeven.

Deze profielversterking wordt vooral ondersteund door inrichtingsconcepten die in alle nieuwe en inmiddels ook in bestaande locaties worden doorgevoerd. In 2019 is dat zichtbaar geworden in nieuwe locaties als Afrikaanderwijk en de bestending van de locatie in Kralingen-Oud Crooswijk, maar ook in een - na verhuizing - nieuwe locatie in Nesselande en door een majeure facelift in de Centrale Bibliotheek aan de Hoogstraat van de begane grond en 1^e etage. Dit alles resulteerde in, opnieuw, een stijging van het aantal bezoeken tot meer dan 2,6 miljoen. Het betekende ook een uitbreiding van het aantal openingsuren en een stijging van het aantal Rotterdammers dat via onze programmering werd bereikt.

Naast de programmering, die mede invulling geeft aan de wettelijke taken binnen het kader van de Wsob - die in detail in het volgende hoofdstuk worden besproken - werd dit jaar vooral ook de rol van de bibliotheek als platform voor netwerkpartners geaccentueerd. Dit kwam tot uiting in het openen van een locatie van het CJG in de Centrale Bibliotheek, waarbij op het gebied van BoekStart en peuter- en kleuteractiviteiten veel potentieel bestaat. Daarnaast werd Bibliotheek Rotterdam als een van de landelijke partners van de Nationale Bibliotheek|KB Koploperbibliotheek, in welk kader een digitaal loket voor overheidsdiensten werd geopend. Ook werd via het herinrichten van een jongerenvloer aan diverse platformpartners c.q. jongerenorganisaties gelegenheid geboden om met de bibliotheek en met elkaar samen te werken en te programmeren. Dit nog los van de functie die de 1867 studie- werk- en leerplekken hebben als plek om te leren, maar ook om te ontmoeten en kennis te delen. Dat de bibliotheek als betrouwbare partner voor de gemeente wordt gezien, blijkt uit de verkregen doelsubsidies en niet in de laatste plaats uit de eind 2019 verkregen rol als trekker van een stadsbreed meerjarig project in het kader van digitale inclusie voor 55+'ers.

In 2018 is begonnen met een management development traject. In 2019 is besloten om ook enkele aanpassingen in de taakverdeling binnen en de structuur van de aansturing van de organisatie uit te werken en door te

voeren. Dit programma, dat via een cultuurverandering gericht is op het vergroten van de interne samenwerking en executiekracht, leidt ertoe dat de organisatie zich hierop in 2019 en 2020 voorbereidt, om vanaf 2021 georganiseerd te zijn langs op doelgroepen gerichte missielijnen. Het opheffen van de unitstructuur in december 2019 is een ingrijpend gevolg geweest van dit organisatieontwikkelingsprogramma. Dit programma vraagt veel van de medewerkers, zowel leidinggevend als niet leidinggevend.

In 2019 heeft de bibliotheek om diverse redenen moeten besluiten om van de flexibele mobiele bibliotheek als opvolger van de succesvolle, maar zeer bejaarde bibliobus af te zien. Dit houdt in dat er enkele plekken binnen de gemeentegrenzen zijn waar bibliotheekwerk nodig is, maar waar de bibliotheek nog niet fysiek aanwezig kan zijn. Van diverse gebiedscommissies liggen vragen ten aanzien van de invulling van bibliotheekwerk in zulke gebieden. De bibliotheek zal in 2020 vooral in gesprek zijn met die commissies om vast te stellen wat haalbaar is, gegeven de middelen die de bibliotheek ter beschikking heeft en die ze in de toekomst krijgt.

In 2019 is enorm geïnvesteerd in de voorbereiding van projecten die in 2020 gerealiseerd gaan worden, zoals het Hart van Zuid op Zuidplein, de gedwongen verhuizing naar een nieuwe locatie in Lombardijen, en de herontwikkeling van de Romeynshof in Ommoord.

Tenslotte, maar zeker niet in de laatste plaats zijn in 2019 met de gemeente bergen verzet in de voorbereidingen en planvorming voor de verbouwing van de Centrale Bibliotheek aan de Hoogstraat. In het voorjaar van 2020 worden door de gemeente besluiten genomen met betrekking tot het verder uit te werken scenario en het voteren van een voorbereidingskrediet voor deze verbouwing. Het is voorsnog niet te overzien welk beslag dit op de organisatie zal leggen in het nieuwe jaar naast de ontwikkeling die ze qua inrichting en structuur al doormaakt.

Al met al wordt 2019 afgesloten als een succesvol jaar, waarin de bibliotheek door de inzet van haar medewerkers en door haar inmiddels ruim 350 vrijwilligers voor nog meer mensen relevant is geweest. Alle inspanningen waren en zijn erop gericht om, veelal ook samen met partners, te werken aan maximale inclusiviteit. De bibliotheek wil van betekenis zijn voor, letterlijk, alle Rotterdammers.

Dr. Theo C.M. Kemperman
Directeur-bestuurder

Inleiding

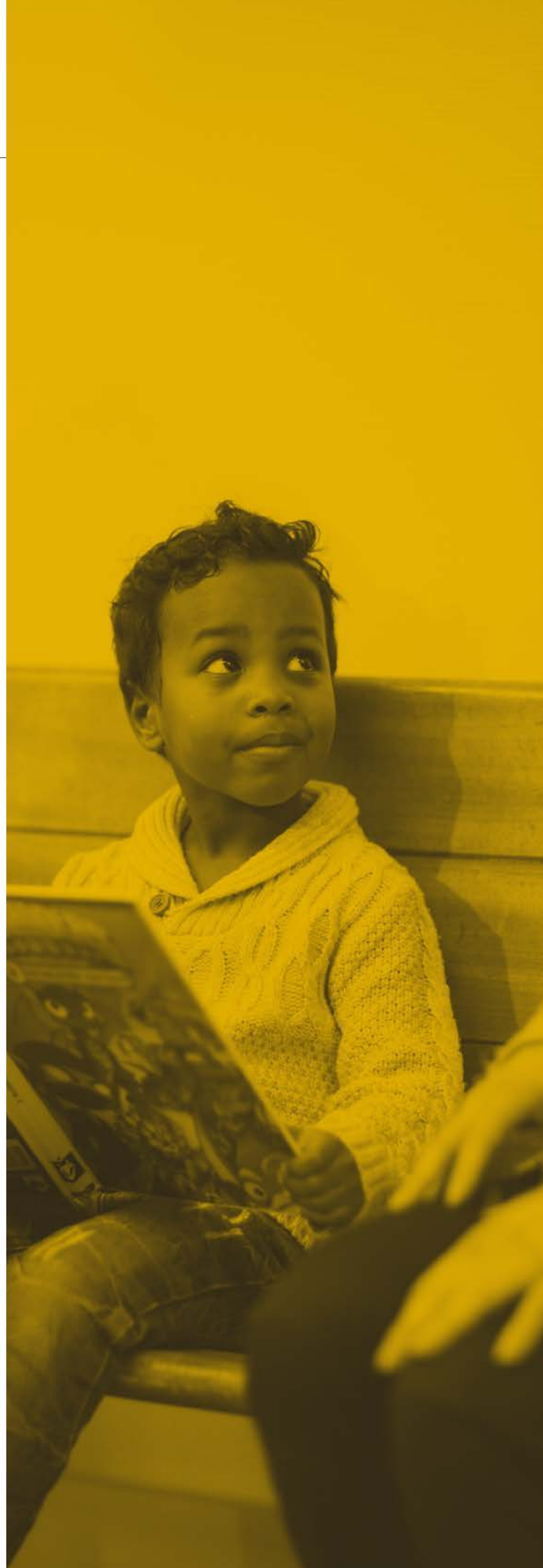
Het verslagjaar was het derde van de nieuwe beleidsplanperiode 2017-2020.

Het meerjarenbeleidsplan werd opgesteld tegen de achtergrond van de beleidsuitgangspunten van de gemeente. Die gemeentelijke beleidsuitgangspunten waren:

- Maatwerk: producten- en dienstenaanbod worden afgestemd op de specifieke omstandigheden en behoeften van een wijk/gebied en doelgroepen;
- Toegankelijkheid en bereikbaarheid voor zoveel mogelijk Rotterdammers door het hanteren van redelijke prijzen, ruime openingstijden en samenwerking met bijvoorbeeld de Huizen van de Wijk en/of andere partners in de stad;
- Bijdragen aan de gemeentelijke prioriteiten, zoals talentontwikkeling, participatie en integratie;
- Zorgdragen voor behoud, beheer en ontsluiting van (lokaal) erfgoed (onder andere de Erasmuscollectie);
- Flexibiliteit om snel(ler) te reageren op ontwikkelingen;
- Ondernemerschap en innovatie om aanvullende markten en fondsen aan te boren, producten en diensten te ontwikkelen en kosten te besparen.

De wettelijke functies vanuit de Wet stelsel openbare bibliotheken (Wsob) zijn in het meerjarenbeleidsplan vertaald in drie pijlers. Dit jaarverslag is ingedeeld volgens deze drie pijlers: 'kernfuncties en programmering' (hoofdstuk 1); 'aanwezigheidsbeleid' (hoofdstuk 2) en de 'digitale bibliotheek' (hoofdstuk 3). De hoofdstukken 4 en 5 gaan over personeel en organisatie en de overige randvoorwaarden.

Het jaarverslag sluit in een zesde hoofdstuk af met een bespreking van de financiële gang van zaken, een risicoparagraaf, een beschrijving van de governance voor de bibliotheek en een korte verwijzing naar de begroting van 2019.

Facts & figures 2019

2.081.000
uitleningen en verlengingen

Pijler 1 – Kernfuncties en programmering

Sinds 2015 worden openbare bibliotheken geacht invulling te geven aan vijf functies, die beschreven staan in de Wsob. De opdracht is om de dienstverlening van de traditionele uitleenfunctie uit te breiden en zo brede, maatschappelijk-educatieve bibliotheken te creëren. De bibliotheek zet in haar meerjarenbeleidsplan sterk in op het verbreden van haar dienstverlening in overeenstemming met deze vijf kernfuncties. In dit hoofdstuk worden de activiteiten die in 2019 zijn ontplooid voor elk van de kernfuncties nader toegelicht. In 2019 vonden er ruim 3.600 activiteiten plaats, met een deelnemersaantal van bijna 88.000. Dit is inclusief de bezoekers, individueel of in schoolverband, van de Erasmus Experience.

1.1 KERNFUNCTIE 1: KENNIS & INFORMATIE

De bibliotheek is hét kennis- en informatiecentrum van Rotterdam. De kernfunctie kennis en informatie

wordt vooral ingevuld door het beschikbaar stellen van een evenwichtige collectie en het deskundig en adequaat helpen van de bezoeker bij informatievragen, zowel fysiek als digitaal. Wel blijft digitaal achter, waardoor in 2019 daarop sterker is ingezet door online beschikbare informatie beter te ontsluiten en aan te laten sluiten bij de wensen en behoeften van de (potentiële) klant.

Met ruim 700.000 fysieke materialen plus digitale content stelde de bibliotheek een actuele, brede en relevante collectie beschikbaar aan het publiek. Het afgelopen jaar was goed voor meer dan 2.081.000 uitleningen en verlengingen van fysieke materialen. In 2019 steeg het aantal accounts voor het lenen van e-books naar ruim 5.500 actieve leden. Met deze accounts worden inmiddels 87.000 e-books geleend.

Om de erfgoedcollectie nog meer onder de aandacht

van het publiek te brengen is geëxperimenteerd met een nieuwe manier van toegankelijk maken. Deze gaat uit van storytelling in combinatie met communicatieplatforms als Twitter en Instagram, waardoor de bijzondere collecties weer bekendheid krijgen onder het Rotterdamse publiek. De verdere uitwerking van het concept heeft in 2019 plaatsgevonden.

1.2 KERNFUNCTIE 2: LEZEN & LITERATUUR

Collectie wordt steeds meer op maat aangeboden. Niet alleen wordt in de 'nieuwe' vestigingen steeds beter aangesloten bij de signatuur van de wijk en de behoefte van de mensen die daar wonen. Ook vindt de Rotterdammer regelmatig collectie bij activiteiten. Zo wordt context gegeven aan het thema van de activiteit en tegelijkertijd de collectie gepromoot. Een voorbeeld hiervan is *Hip-Hop in je bieb*: een op jongeren gericht programma dat door heel Nederland trekt en waarvoor specifieke collectie wordt ingekocht en gepresenteerd.

Op dit gebied vinden ook voorleesactiviteiten plaats. Voorlezen is een van de kernactiviteiten in de bibliotheek. In 2019 werden weer wekelijks voorleeshalfuurtjes georganiseerd, verspreid over de vestigingen. Naast de reguliere voorleeshalfuurtjes vond ook een festival plaats op diverse bibliotheeklocaties: het Prinsen- en Prinsessenfeest, een multicultureel voorleesfeest in samenwerking met Stichting 3 van prentenboekenschrijfster Mylo Freeman. Verder kwam iedere maand een bekende jeugdschrijver op bezoek in samenwerking met Stichting Sahne, die zich toelegt op het stimuleren van taalvaardigheid onder kinderen met een leesachterstand.

1.3 KERNFUNCTIE 3: ONTWIKKELING EN EDUCATIE

De bibliotheek speelt een belangrijke rol in de ontwikkeling en educatie van Rotterdammers. De afdeling Educatie richt zich op een doorlopende lijn van taal- en leesplezier van baby's tot jongeren.

In 2019 zag de bibliotheek een stijging van het aantal babyleden ten opzichte van het aantal geboren

in Rotterdam. Gezien de prettige samenwerking en de positieve resultaten – zowel kwalitatief als kwantitatief – is de samenwerking met het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) uitgebreid. In 2019 is in de Centrale Bibliotheek op de tweede verdieping een plek voor het CJG geopend. Daar is tevens een Boekstartcoach geïnstalleerd, die voorlichting geeft aan ouders over het belang van voorlezen aan en lezen met de jongste kinderen.

Hiermee zorgt de bibliotheek ervoor dat het belang van voorlezen al op zeer jonge leeftijd onder de aandacht wordt gebracht, zodat zoveel mogelijk kinderen dezelfde kansen krijgen op gebied van taalontwikkeling. Daarmee wordt taalachterstand voorkomen en dat is een goede start voor de toekomst. In 2019 is subsidie aangevraagd en toegekend om de samenwerking in 2020 verder uit te breiden en te intensiveren.

In 2019 hebben in totaal acht kinderopvanglocaties een boekenhoek gekregen, doordat zij gebruik maakten van de mogelijkheden die het gesubsidieerde traject 'Boekstart in de kinderopvang' hiertoe biedt.

In het Primaire onderwijs werden met het product 'de Bibliotheek op school' 35.513 leerlingen bereikt. Het bereik ten opzichte van 2018 is hiermee bestendig. Doordat met name de personele capaciteit aan haar plafond zit, is verdere groei beperkt. De leesconsulenten hebben geen ruimte meer in hun werkpakket om extra scholen te bedienen. Het tekort aan opslagcapaciteit voor de boeken is in 2019 opgelost. Per 1 oktober is het Warehouse van de Bibliotheek op school naar het naastliggende grotere pand verhuisd. De verhuizing is geruisloos en zonder consequenties voor de dienstverlening verlopen.

De samenwerking met Schiedams LEF is gecontinueerd. Zowel voor het Primair- als het Voortgezet onderwijs werkt de bibliotheek met hen samen aan het thema diversiteit. In 2019 is deze samenwerking ook richting de komende twee jaren geborgd, door het verkrijgen van een subsidie. Schiedams Lef, Bibliotheek Rotterdam en Radar (als penvoerder) werken

hiermee samen verder aan diversiteit en burgerschap binnen het Primair- en Voortgezet onderwijs.

Elf instellingen in het Voortgezet onderwijs maakten gebruik van het programma van de bibliotheek. De groei zat vooral in het aantal afgenomen producten. De komende jaren wil de bibliotheek dan ook graag inzetten op het meten van het bereik van het aantal klassen en/of leerlingen, om de impact duidelijker in beeld te kunnen krijgen. Er is een geheel vernieuwde programmabrochure uitgebracht, hetgeen verder bijdraagt aan het professionele karakter van het aanbod.

Er is een start gemaakt met een behoeftenanalyse binnen het middelbaar beroepsonderwijs, naar aanleiding van een verzoek van onder andere het ROC Zadkine. Dit heeft geleid tot een programmavoorstel, dat in 2020 verder zal worden verkend.

Ook op andere gebieden zijn samenwerkingen tot stand gekomen. De bibliotheek is aangesloten bij de Taalcoalitie onder leiding van het Kenniscentrum Cultuureducatie Rotterdam, waarin culturele instanties het lees- en taalplezier in Rotterdam willen bevorderen. Zo is eind 2019 begonnen met het verkennen van samenwerking op educatief gebied tussen Theater Hofplein en Bibliotheek Rotterdam. Daarnaast heeft de nieuwe samenwerking met Rotterdam Sport Support geresulteerd in de ontwikkeling van het programma 'taal leren met je kind' dat in 2020 uitgevoerd zal worden.

Naast taalvaardigheid is de bibliotheek actief op het gebied van digitale taalvaardigheden: samen met de Hogeschool Rotterdam, de Belastingwinkel en Dock organiseerde ze voor de derde keer spreekuren Hulp bij online belastingaangifte, waarbij ruim 1.400 Rotterdammers geholpen werden.

De cursussen Klik & Tik en Digisterker werden vanaf juli 2019 gratis aangeboden. Een mooi moment om de werkwijze onder de loep te nemen en meer aandacht te besteden aan de doorstroming en begeleiding van cursisten en de vrijwilligers. Het

professioneler maken van het aanbod was daarbij het uitgangspunt.

Tenslotte is gestart met het project Digitale vaardigheden 55+: de bibliotheek zal zich er als penvoerder en regisseur de komende jaren op toeleggen om samen met netwerkpartners in de hele stad een structuur op te zetten die als doel heeft om mensen in de leeftijdscategorie 55+ digitaal vaardiger te maken, zodat zij aangesloten kunnen blijven bij de ontwikkelingen in de maatschappij.

1.4 KERNFUNCTIE 4: ONTMOETING EN DEBAT

Op het vlak van ontmoeting en debat vond ook in 2019 veel plaats in de bibliotheek. Onderstaand worden, zonder uitputtend te zijn, een aantal voorbeelden genoemd:

Erasmus Experience

In totaal kwamen er 2019 12.142 bezoekers op de Erasmus Experience. Ten opzichte van 2018 is dat een groei van ongeveer 1.500 bezoekers. Veel hiervan is te danken aan de actie met het Jeugdvakantiepaspoort. Ook worden veel klassen ontvangen. Interessante producten voor hen zijn de les Filofoeren met Erasmus over vriendschap en de in 2019 toegevoegde les Op reis met Erasmus. Verder zijn er Erasmusstoelen en een leeshoek bij de Erasmus Experience ontwikkeld, om de dialoog tussen Rotterdammers te bevorderen. Tijdens de Erasmusweek vonden er diverse extra activiteiten plaats, waaronder de Human Library: een beproefd concept dat mensen met elkaar in gesprek brengt om zo vooroordelen te onderzoeken en tegen te gaan.

Debatten en gesprekken

Met de vaste debatpartner Stichting LOKAAL zijn er twee 010-actueel debatten georganiseerd: één naar aanleiding van het Rotterdam Project en de daklozenproblematiek en één over lokale democratie. Bovendien is samen met Huis van Erasmus een debat georganiseerd tijdens de Erasmusweek over tolerantie in de stad.

Jongerencommunity's

Dankzij de community-aanpak en relevante activiteiten weet de bibliotheek steeds meer jongeren te bereiken. Bibliotheek Rotterdam organiseert niet alleen activiteiten op het gebied van taal- en loopbaanontwikkeling samen met haar partners, maar ze is ook een springplank voor talentvolle jongeren. Met nieuwe samenwerkingspartners zoals de Buzinezzclub, Chicks and the City, Poetry Circle 010 en Quardin zijn er voor verschillende doelgroepen nieuwe programma's ontwikkeld.

Door de community-aanpak zijn veel nieuwe jongeren naar de bibliotheek gekomen. De samenwerking met Quardin heeft geleid tot twee actieve community's: de schrijverscommunity en de ondernemerscommunity. Hieruit zijn succesvolle activiteiten mét, voor en door jongeren ontstaan waar variërend tussen 15 en ruim 250 jongeren op af kwamen. Door hun eigen netwerk in te zetten, trekken ze veel nieuwe bezoekers naar de bibliotheek. Het aanbod

sluit door deze beweging beter aan bij de behoefte van de jongeren, waardoor ze zich meer verbonden voelen met elkaar én de bibliotheek.

Gaming en gamebeleid

De bibliotheek biedt in samenwerking met externe partijen game-activiteiten aan. Sinds het vierde kwartaal van 2019 hanteert de bibliotheek een gamebeleid dat naast de wereld van games ook het effect, toepassingen, richtlijnen, activiteiten en afspraken met externe partijen beschrijft. Het gamebeleid geldt voor de gehele bibliotheek. Specifiek voor de Centrale Bibliotheek zijn afspraken gemaakt om de gamecommunity te enthousiasmeren voor game gerelateerde maakactiviteiten.

Project Ouderen in de Wijk

Dit project liep tot en met 2018 moeizaam, met name als het ging om administratieve verantwoording, vanwege steeds wisselende eisen van de afdeling Uitvoering van beleid van het Ministerie van Sociale

Zaken en Werkgelegenheid. Hierdoor haakten medewerkers en vrijwilligers af. In 2019 zijn maatregelen getroffen, waardoor de verantwoording goed loopt, mét behoud van het enthousiasme van medewerkers en vrijwilligers. Er moest een inhaalslag plaatsvinden, hetgeen met een nieuw bereik van 178 deelnemers deels is gelukt.

Maakplaats

De focus voor Maakplaats010 lag in 2019 vooral op het doorontwikkelen van maaktechnieken. Met een toenemend aantal aan bezoekers raakt Maakplaats010 steeds bekender onder Rotterdammers. Meer bezoekers vraagt ook om meer variatie in het aanbod. Het verfijnen van softwarekennis en het gebruik van machines staan hierbij voorop. Experimenteren vanuit eigen initiatief wordt gestimuleerd en teamleden maken zich specifieke specialismes eigen. In de aanloop naar 2020 en 2021 heeft Maakplaats010 een uitgebreide maakprogrammering opgezet en zijn doelgroepen beter in kaart gebracht. Naast het aanbieden van technieken als 3D printen, Lasersnijden en Vinylsnijden, wordt ook ingezet op Naai- en Borduurworkshops. Het Voortgezet Onderwijs kan maakworkshops boeken, waarbij deelnemers (16+) leren grafisch ontwerpen, video's editen en 3D modeleren. Ook is de aanzet gemaakt voor de ontwikkeling van een speciaal programma tijdens schoolvakanties, waaraan ook groepen van de Buitenschoolse opvang kunnen deelnemen.

1.5 KERNFUNCTIE 5: KUNST & CULTUUR

In het bibliotheektheater werd het gehele jaar door geprogrammeerd. Naast bekende auteurs als Griet Op De Beeck, Jandino Asporaat en Peter Vandermeersch, werden er in het theater steeds meer voorstellingen samen met partners georganiseerd. Zo heeft Stichting Variété Nederland tijdens de kerstperiode een week lang voorstellingen gegeven en was de bibliotheek gastheer van de Rotterdamse literaire serie Boek & Meester. Veel instellingen uit de stad hebben meegewerkt aan de invulling van het maandelijks Bibliotheekcollege, waarin actuele Rotterdamse onderwerpen centraal staan.

Een van de hoogtepunten was het bezoek van Andy Griffiths, de Australische schrijver van de populaire jeugdserie "De boomhut van xxx verdiepingen". Ook kon de Rotterdamse jeugd weer volop genieten van jeugdtheater, waarbij de bibliotheek altijd de link met jeugdliteratuur zoekt. Voor mensen met een krappe beurs was er traditioneel weer de serie Theater voor een prikkie in samenwerking met de voedselbank en Opzoomermee.

Stadsdichter

De in januari 2019 benoemde stadsdichter Dean Bowen schreef stadsgedichten voor nachtclub BAR, voor meerdere herdenkingen en in het bijzonder bij het overlijden van Rotterdams bekendste dichter Jules Deelder. Dean is de eerste Rotterdamse stadsdichter die ook een stadsgedicht wijdde aan de herdenking en viering van de afschaffing van de Slavernij: Keti Koti. De stadsdichter werkt veel met beeld en geluid, hetgeen ook een wat jonger publiek aanspreekt.

Exposities

In 2020 waren er diverse grote en kleine tentoonstellingen, die alle in samenwerking met partners zijn gerealiseerd. Zo was in september With Pride te zien in de Centrale Bibliotheek, die vertelde over de turbulente strijd voor gelijke LHBTI-rechten in Rotterdam en Nederland. Een van de specialere tentoonstellingen was die van het Rotterdams Cartoonfestival, waarbij inzendingen van internationale en nationale cartoonisten werden geëxposeerd. Veel belangstelling genoot de expositie Rotterdamse Archeologie, waar bijzondere Rotterdamse vondsten te zien waren. Dit in samenwerking met het Bureau Oudheidkundig Rotterdam.

Pijler 2 – Aanwezigheidsbeleid

In de meerjarenbeleidsplanperiode 2017-2020, is een van de doelstellingen is de fysieke toegankelijkheid en bereikbaarheid van de bibliotheken te vergroten met gelijkblijvende middelen. De stijging in toegankelijkheid blijkt uit de toename in het aantal locaties van vijftien bibliotheken in 2015 naar 20 eind 2019. Het is de bedoeling dat dit aantal groeit naar 21 in 2020.

2.1. VOORTGANG AANWEZIGHEIDSBELEID

Bibliobus/biebtruck

De realisatie van de Biebtruck, een innovatieve mobiele bibliotheek, is gestaakt wegens technische onmogelijkheden die het project veel te duur maakten. Ter compensatie is een alternatief plan voor de biebtruck uitgewerkt. In **Oud-Crooswijk** en **Oud-Mathenesse** zijn boeken gedoneerd om een ruilkast te vullen om zo inwoners te stimuleren om boeken

onderling uit te wisselen. In Zalmplaat, Heijplaat en Afrikaanderwijk zijn de bibliobushaltes opgeheven. In **Pernis**, de drukstbezochte locatie van de bus, is in de zomer een tijdelijk uitleenpunt ingericht in Huis van de wijk De Bonte Koe, om de tijd te overbruggen naar de inrichting van een volwaardig servicepunt in het Huis van de wijk. Het servicepunt is in zijn definitieve versie met vertraging door externe factoren begin januari 2020 opgeleverd. Deze afwijking van de geplande oplevering in najaar 2019 heeft plaatsgevonden met instemming van de gemeente. In september 2019 is een nieuw servicepunt van Bibliotheek Rotterdam geopend in **Afrikaanderwijk** in Huis van de wijk Het Klooster. Vijf jaar na de sluiting en protesten daartegen in de wijk en in het stadhuis, is de bibliotheek daarmee terug in Afrikaanderwijk. Het nieuwe servicepunt richt zich speciaal op de jeugd en kent dankzij de samenwerking met Humanitas ruime openingstijden.

Servicepunt Oude Noorden

Doordat hier voorsnog geen goede locatie kon worden gevonden, is de zoektocht voorlopig stopgezet. Dit houdt niet in, dat de intentie om daar een locatie te hebben daarmee ook is verdwenen.

Centrale Bibliotheek:

Begane grond en eerste verdieping

In 2019 kon de bibliotheek eindelijk haar wens vervullen, om te beginnen met de verbouwing van de begane grond en de eerste verdieping van de centrale bibliotheek. Deze hield in dat de hal van de begane grond is heringericht en er ruimte is gecreëerd voor Boekhandel Donner, Starbucks en een nieuw concept genaamd “de Bieb to Go”. Op de eerste etage is de Jongerenvloer vernieuwd en uitgebreid met een Maakplaats en veel plekken om te loungen of te studeren. In het vernieuwde Leercentrum kan men terecht met vragen over taal en met vragen over digitale zaken, zoals de digitale overheid. Verder is er een vernieuwde informatiebalie gerealiseerd en zijn er meer studie- en werkplekken en comfortabele zitplekken geplaatst, om te lezen of met elkaar in gesprek te gaan. Het Centrum voor Jeugd en Gezin is eveneens op de tweede etage te vinden. Op alle verdiepingen is tijdens deze herinrichting gelijktijdig nieuwe bewegwijzering ingevoerd.

Vestiging Nesselande

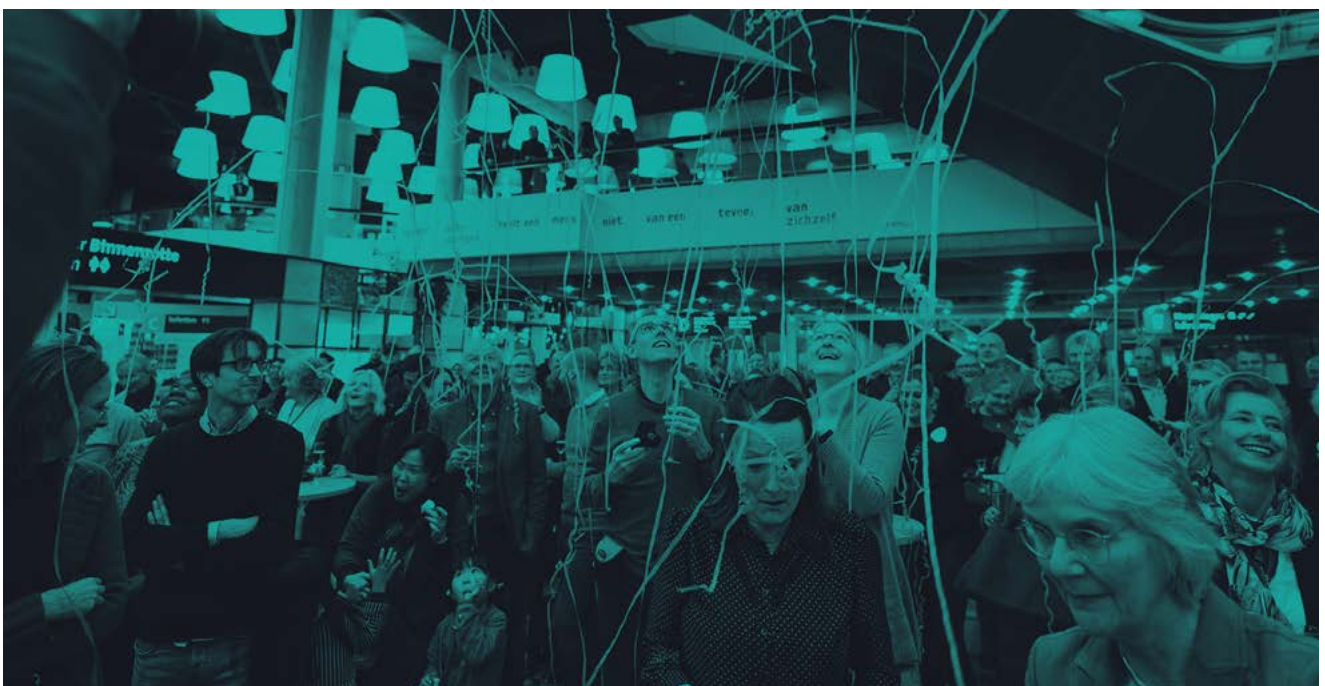
Deze locatie is gesloten op de oude plek en in december teruggekomen in kleinere vorm op een nieuwe maar meer zichtbare locatie in het winkelcentrum aan het Maltaplein. Deze bibliotheek kent ruimere openingstijden dan de oude locatie met name door openstelling via selfservice-uren.

2.2 IN ONTWIKKELING

In 2019 is gewerkt aan verschillende aanwezigheidsprojecten die in 2020 opgeleverd moeten worden. Het gaat om **Vestiging Zuidplein** die in september 2020 open moet gaan voor publiek en de daaraan gekoppelde verkleining/verhuizing van de vestingen **Lombardijen** en **Charlois**.

Daarnaast zijn de voorbereidingen getroffen voor de sloop/nieuwbouw/verhuizing van de Romeynshof waarin de vestiging **Ommoord** is gehuisvest. Realisatie hiervan hangt voornamelijk af van gemeentelijke besluitvorming.

In de aanloop naar de plannen voor de **grootscheepse verbouwing van de Centrale Bibliotheek** zijn samen met de gemeentelijke partners haalbaarheidsonderzoeken uitgevoerd. Als resultaat hiervan zal in 2020 voor de volgende fase in dit langjarige traject een voorbereidingskrediet bij de Gemeenteraad worden aangevraagd voor de volgende fase in dit meerjarige traject.

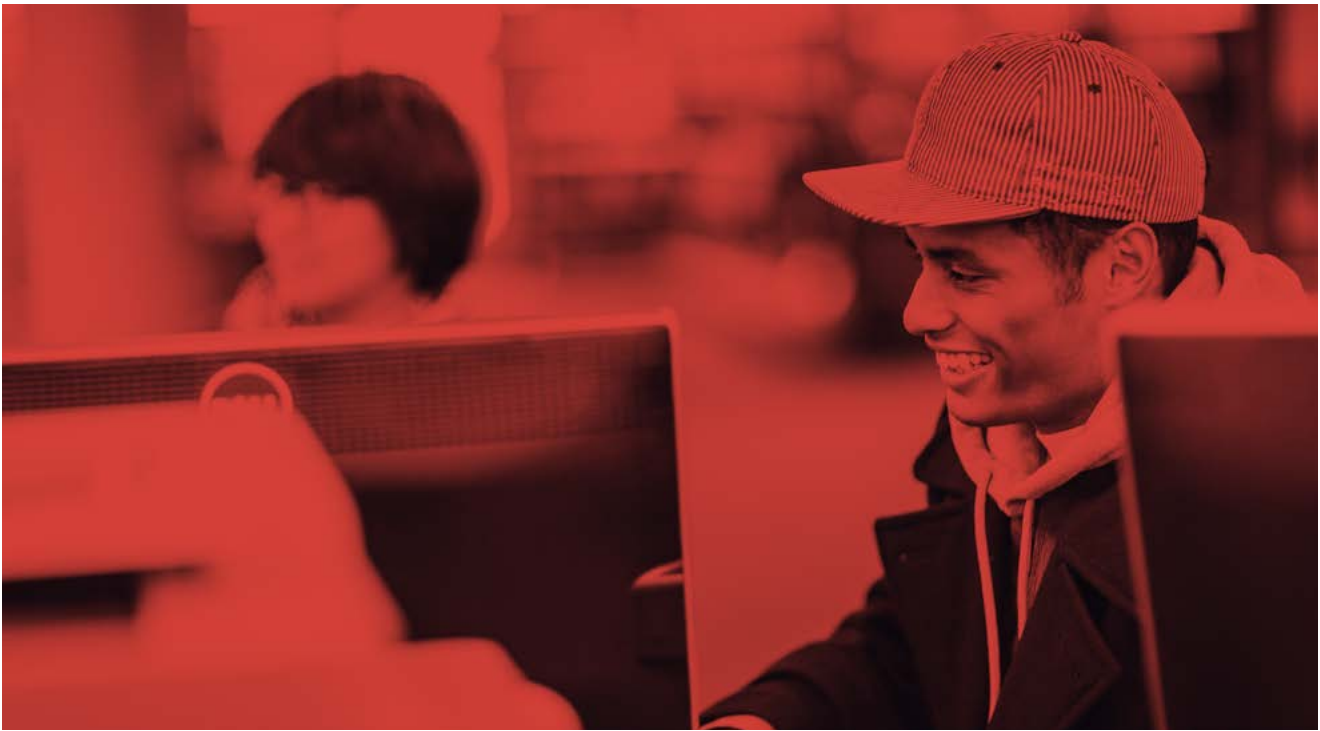
Pijler 3 – Bibliotheek digitaal

Met de strategische pijlers Bibliotheek digitaal wil Bibliotheek Rotterdam extra aandacht schenken aan de ontwikkeling van producten en diensten die Rotterdammers helpen bij het (verder) ontwikkelen van hun digitale vaardigheden. Daarnaast valt binnen deze pijler de ambitie om meer producten en diensten digitaal aan te bieden aan zoveel mogelijk Rotterdammers. In 2019 heeft de werkgroep, samengesteld uit medewerkers van de verschillende afdelingen van de bibliotheek, op dit vlak langs drie programmalijnen een behoorlijk aantal projecten/klussen geïnitieerd en gerealiseerd. Hieronder worden deze beknopt vermeld.

3.1 DE DIGITALE KLANTREIS

Doelstelling bij deze programmalijn is de digitale dienstverlening zo persoonlijk, klantvriendelijk en efficiënt mogelijk te maken. Wat is er gerealiseerd?

- Verbetering van digitale zichtbaarheid en online vindbaarheid;
- Mogelijkheid tot online in- en uitschrijven bij de bibliotheek;
- Digitale bewegwijzering met een informatiezuil in de hal van de Centrale Bibliotheek;
- Mogelijkheid tot chipbetaling bij de ingang van het toilet met korting voor leden;
- Ingebruikname OBI4one als social media tool voor het Klantcontactcentrum. Dit programma toont onder andere (realtime) alle vermeldingen van Bibliotheek Rotterdam op internet;
- Vervanging van de oude Wat is er in de bibliotheek Drupalapplicatie. Hiervoor is een eigen, door ICT ontwikkelde, applicatie opgeleverd. De gegevens hoeven nog maar één keer te worden ingevoerd (In Topdesk) en verschijnen dan automatisch op de schermen. Voorheen moest dat op twee plekken;
- Implementatie van een klantbegeleidingssysteem.

3.2 DE DIGITALE VESTIGING

Deze programmalijn heeft als doelstelling het via diverse digitale kanalen aanbieden van producten en diensten van de bibliotheek zelf, die van partners of van producten die in co-creatie ontwikkeld zijn. Dit gebeurt zowel via eigen platforms (website, social media et cetera) als via kanalen van andere partijen. Wat is er gerealiseerd?

- De nieuwe website is in december live gegaan;
- De aanpak voor De Schatkamer is vernieuwd.

3.3 DE DIGITALE STADSTUIN

De laatste programmalijn heeft als doelstelling het creëren van een fysieke plek waar alle Rotterdammers terecht kunnen om te leren omgaan met digitale media en/of digitale vaardigheden te ontwikkelen. Hierbij wordt samengewerkt met creatieve ondernemers om vorm en invulling te geven aan de platformgedachte. Wat is er gerealiseerd?

- Operationeel maken van Maakplaats010;
- Afvoer van de up- en downloadapparaten. Klanten kunnen inmiddels van de USB-ingang bij de werkstations gebruik maken;
- Digitale zoekmogelijkheid met een eigen door ICT ontwikkelde Wat-is-Waar applicatie voor de locatie van de collectie;
- Implementatie van een klantnummersysteem;
- Tonen van bezoekersaantallen per vestiging op een scherm op de tweede etage en in de personeelskantine. Naar aanleiding van dit informatiescherm was duidelijk dat op 4 december de 2,5 miljoenste bezoeker een feit was. Theo Kemperman heeft deze bezoeker ontvangen waarbij ook de pers aanwezig was;
- Plaatsing van 'Wat heb ik thuis' schermen in de Centrale, naar aanleiding van de klantreis; op elke verdieping staan zuilen staan waarop leden hun bibliotheekpas kunnen scannen en de status van hun uitleningen kunnen bekijken;
- Installatie op alle vestigingen van Cubes waarmee bezoekers eenvoudig kunnen printen en betalen. Ook de nieuwe dagpas is met deze Cubes, in het kader van gemak en efficiency, geïmplementeerd. Met deze dagpas kan de bezoeker eenvoudig gebruik maken van alle faciliteiten.

4. Organisatie en medewerkers

Veranderstrategie

De verschuiving van de wijze waarop traditionele dienstverlening werd ingevuld naar klantgerichtheid en ondernemerschap vraagt een actievere houding van de medewerkers. Zij krijgen meer mogelijkheden én verantwoordelijkheid om zelf invulling te geven aan de manier waarop ze resultaten boeken. De gewenste veranderingen liggen op het vlak van cultuur, structuur en competentieniveau. Er is in 2019 op deze drie punten gewerkt om te zorgen voor de gewenste verandering.

Cultuur & structuur

Door middel van een organisatie-ontwikkeltraject is gestart om naast het beïnvloeden van de cultuur ook te kijken naar de noodzaak van een wijziging in de structuur. Aanleiding hiertoe was dat gedurende de eerste periode van het organisatie-ontwikkeltraject de organisatie met behulp van tien experimentele en

analytische opdrachten is doorgelicht. Hierbij werd duidelijk dat de structuur de cultuurverandering in de weg stond. Het opheffen van de unitstructuur en het toewerken naar een inrichting in missielijnen voor het primaire proces moeten bijdragen aan het vergroten van de samenwerking en het versterken van de executiekracht.

Het MD-traject, dat al gestart was en in 2019 doorliep, werkt verder richting de gewenste cultuur. Daarbij is door de opheffing van de unitstructuur de positionering van de leidinggevenden direct onder de directeur een doorgevoerde verandering. In het MD-traject met gezamenlijke sessies en individuele coaching is en wordt gewerkt aan verdere versterking van de competenties van de leidinggevenden.

Competenties

Om structureel te kunnen werken aan de competenties van medewerkers is in 2019 in samenwerking

tussen HRM en de leidinggevenden gestart met de inrichting van een ontwikkelhuis. Met blended learning op generiek niveau en met name op het gebied van specifiek voor bibliotheekfuncties geldende vaardigheden, wordt invulling gegeven aan het doel van permanente educatie. Op dit gebied participeert de bibliotheek ook in de (nationale) Bibliotheek Campus, die voor de gehele sector steeds verder wordt ontwikkeld. De e-learning-modules worden daarbij beschikbaar gesteld aan alle medewerkers en er wordt continu gewerkt aan uitbreiding en verbetering van deze Campus.

Duurzame inzetbaarheid

De juiste medewerker op de juiste plaats vraagt om instrumenten in het kader van Duurzame Inzetbaarheid (DI). Om de medewerkers van de bibliotheek kennis te laten nemen van de diverse thema's op dit gebied en hen regie te geven over de eigen DI is een voucheractie gehouden. Medewerkers kregen vouchers voor een Opleidingsgesprek, Ontwikkeladvies, Pensioengesprek, Lifestyle advies of Bedrijfsmaat-

schappelijk werk. In totaal zijn inmiddels 135 vouchers ingezet en hiermee is DI flink op de kaart gezet binnen de bibliotheek. In 2020 wordt gekeken welk DI-beleid met bijbehorende instrumenten structureel ingezet gaan worden, toegesneden op de behoefte.

Efficiënt en effectief

Om HR-processen efficiënt en effectief te laten verlopen, wordt gewerkt aan een procesgestuurde HR-afdeling. Hierbij wordt gekeken welke van deze processen gedigitaliseerd kunnen worden. In samenwerking met andere teams binnen de organisatie is het indiensttredingsproces in 2019 gedigitaliseerd in het systeem AFAS/Profit. Zo kan een teammanager er bij indiensttreding van een nieuwe collega door middel van de start van een workflow voor zorgdragen dat een medewerker met een geschikte werkplek en volledig geëquipeerd kan starten bij de bibliotheek. Daarnaast zijn optimalisaties doorgevoerd en is er een overzicht van overige (verder) te digitaliseren processen in kaart gebracht.

5. Randvoorwaarden

5.1 FINANCE & CONTROL

Bij aanvang van het jaar 2019 was het team er vooral op gespitst om gedurende het jaar de bereikte verbeteringen uit 2018 te consolideren. Voor de administratieve omgeving en inkoop in het bijzonder was immers veel bereikt.

Voor met name de toetsing tijdens kwartaalrapportages is meer aandacht gekomen voor bijzondere projecten, personeelsbeleid en de sturing op de gehanteerde KPI's.

Voor inkoop is ingezet op het meer tactische en strategische aspect van inkopen (spend-analyse, ABC-analyses, toedeling in en handelen naar de Kraljic-matrix), zodat de organisatie als geheel zo doelmatig en rechtmatig mogelijk blijft inkopen. Een belangrijke winst is de sterke reductie van het aantal leveranciers bij de bedrijfsvoering.

Vanaf het tweede kwartaal van 2019 is een traject voor organisatieverandering ingezet, waardoor de prioriteiten meer gericht werden om dit proces administratief goed te ondersteunen. Dit heeft de ontwikkeling van de afdeling zelf in enige mate geremd.

Het traject voor het contracteren van een nieuwe accountant is zeer succesvol verlopen. Met name op de wens om met de nieuwe accountant ook een goede sparringpartner te vinden in lastige binnen de bibliotheekbranche lopende dossiers, is de juiste partij gevonden.

Op het gebied van risicomanagement zijn de ingezette maatregelen ter beperking van risico's gemonitord en succesvol afgerond. Jaarlijks wordt het team van experts bijeengeroepen om een herijking

van risico's te laten plaatsvinden. In het voorjaar van 2020 zal dit opnieuw gebeuren.

In het kader van kwaliteitsmanagement is in 2019 de voorbereiding getroffen om in 2020 een zelfevaluatie te doen in de aanloop naar een nieuwe audit. Begin 2020 hebben daarbovenop gesprekken plaatsgevonden voor het certificeren van het succesvolle Taalcafé. Dit wordt ge-audit door dezelfde organisatie die de organisatiebrede audit uitvoert.

5.2 MARKETING & COMMUNICATIE

Om relevant te zijn voor zoveel mogelijk Rotterdamers is het van belang dat de bibliotheek een zo hoog mogelijk aantal van hen weet te bereiken. Ook in 2019 zijn veel inspanningen verricht op het gebied van marketing en communicatie om de zichtbaarheid van de bibliotheek en de bekendheid van haar activiteiten, producten en diensten te vergroten.

Bibliotheek Rotterdam online

In 2019 is de website aangepast. De website oogt rustiger, geeft een beter overzicht van belangrijke onderwerpen en heeft een logische navigatie. De site is geschikt gemaakt voor een goede weergave op de mobiele telefoon; de zoekfuncties van de catalogus en de website zijn verbeterd; de agenda heeft een gebruikersvriendelijkere en snellere filterfunctie; inloggen in Mijn Menu gaat makkelijker; de huisstijl is doorgevoerd op de website, en de site is geschikt gemaakt voor slechtzienden en doven.

Aanwezigheidsbeleid

In 2019 zijn enkele nieuwe vestigingen geopend en heropend, waarvoor de communicatie werd verzorgd. Het gaat om de opening van vestigingen Afrikaanderwijk en Nesselande. Tevens zijn voorbereidingen getroffen voor servicepunt Pernis en de vestiging op Zuidplein. Voor de herinrichting van de Centrale Bibliotheek is een nieuwe bewegwijzering (in het project Signing) verzorgd en is alle communicatie over de werkzaamheden tijdens de verbouwing van de begane grond en eerste verdieping van de Centrale Bibliotheek strategisch gepland en

uitgevoerd. De voorbereidingen zijn gedaan voor de feestelijke heropening in januari 2020. De hiermee samenhangende communicatie over de inhuizing van Starbucks, Donner en het Centrum voor Jeugd en Gezin is hierin ook meegenomen.

Corporate communicatie

Ook dit jaar was de 'Ik Bieb'-merkcampagne te zien via diverse communicatiekanalen, zoals op tram en outdoor en op RTV Rijnmond. Eén van de campagnes stond geheel in het teken van het promoten van de diverse abonnementsvormen.

In 2019 werd afscheid genomen van het RTV Rijnmond radioprogramma Vraag 't de bieb. Daarvoor zijn nieuwe afspraken in de plaats gekomen. RTV Rijnmond maakt voortaan minimaal tweemaal per maand zijn programma vanuit een vestiging van Bibliotheek Rotterdam.

Een greep uit de verdere communicatie-activiteiten betreft: de communicatie van onder meer de ebook challenge, rubrieken in het Rotterdamse taalmagazine 'Geen Punt' in samenwerking met de gemeente Rotterdam, de communicatie van de Rotterdam Pride, Girl Boss en onder anderen Griet op de Beeck, welke leidde tot een uitverkocht theater.

Marketingacties

Bibliotheek Rotterdam deed mee aan een groot aantal CPNB-acties: Voorleesdagen, Boekenweek, maand van het Spannende Boek, vakantielezen, Nederland Leest, Kinderboekenweek en Kookboekenweek.

Daarnaast was er een aantal marketingacties voor studenten: deelname Eurekaweek van de Erasmus Universiteit Rotterdam (bereik: 4.000 nieuwe studenten), de infomarkt Hogeschool Rotterdam (bereik: 2.000 studenten en resulterend in 35 inschrijvingen) en deelname aan de Studentenbox (bereik: 2.500 nieuwe Rotterdamse studenten).

Elk jaar is deelname aan het jeugdvakantiepaspoort van de gemeente Rotterdam een groot succes: bijna 5.500 basisschoolleerlingen (4 – 12 jaar) bezochten in de zomervakantie de bibliotheek.

Overige zaken

Het project digitale inclusie 55+ is eind 2019 van start gegaan met een kick-off meeting van alle al aangehaakte partijen, die dit project onder regie van de bibliotheek tot een succes gaan maken verzorgd. Er is gewerkt aan de communicatie voor IFLA World Library Information Congres (WLIC) die in 2021 in Rotterdam wordt gehouden. In het kader van kennisdeling is in 2019 is voor alle bibliotheekcollega's een training verzorgd op het gebied van klantgericht schrijven, online communicatie, contentcreatie en huisstijlgebruik.

5.3 COLLECTIE

Het collectiebeleidsplan 2017-2020 is de leidraad geweest voor het beleid en de activiteiten van afgelopen jaar. Daarnaast is in september 2019 een onderzoek gestart naar de toekomstgerichtheid en doelmatigheid van de collectie. Maatschappelijke

veranderingen en nieuwe technologieën vragen om een ander beleid rond het collectioneren en beheren van de fysieke en digitale materialen in de bibliotheek.

Digitaal

De Koninklijke Bibliotheek heeft de wettelijke taak een landelijk aanbod van digitale content in te kopen en beschikbaar te stellen aan de leden van openbare bibliotheken. Een belangrijk deel hiervan vormt de collectie e-books. De specialist collectiemanagement heeft zich ingezet voor het toegankelijk maken van digitale content met als doel dit aan te laten sluiten bij de wensen en behoeften van Rotterdammers. In 2019 is de nieuwe bibliotheekwebsite opgeleverd, waar publiek snel antwoord kan vinden op vragen. De catalogus en de online kennisbank zijn hierdoor beter vindbaar en makkelijk te raadplegen. Het landelijk aanbod aan e-content is meer beschikbaar voor thuisgebruik. Denk hierbij aan Junior Einstein:

deze interactieve huiswerk oefenpagina is door alle jeugdleden gratis te gebruiken, een van de vele voorbeelden van het stimuleren en faciliteren van non-formeel leren.

Aanwezig in de stad

Inwoners bereikten het afgelopen jaar veel beter de bibliotheek door het aanwezigheidsbeleid waarbij het aantal vestigingen is uitgebreid. Verschillende collectieplannen en –adviezen zijn opgesteld en de daarbij behorende collecties aangeschaft en verwerkt voor onder andere de vestigingen Afrikaanderwijk, Nesselande en Pernis. Bovendien is gestart met collectioneren voor een grote vestiging op Zuidplein die in 2020 wordt geopend. In de Centrale Bibliotheek hebben de selecteurs en catalogus-specialisten advies gegeven over de Bieb to Go op de begane grond van de Centrale Bibliotheek. Tijdens de pilotfase worden gegevens verzameld voor de evaluatie. Om meer rendement uit de collectie te halen is onderzoek gedaan naar het systeem DSO (Dynamic Standing Order), na afronding van het onderzoek is besloten hiervan af te zien.

Promotie van de collectie

In de nieuwe bol-serie 'De Boekenkast Van' geven Rotterdammers inspirerende lees-, kijk-, en luistertips. Het gaat hier om de favoriete literatuur, kunstboeken en podcasts van bijvoorbeeld de Rotterdamse Zakenvrouw van het Jaar. Aansluitend op de actualiteit geven fanatieke lezers advies. In de Centrale Bibliotheek zijn 38 leestafels samengesteld ter ondersteuning van het activiteitenprogramma. Extra focus is gelegd op het selecteren en aanschaffen van hiphopboeken, daarmee heeft Rotterdam de grootste collectie hiphopboeken en –dvd's van Nederland, die ook ingezet wordt/gaat worden bij landelijke hiphop-in-de-biebactiviteiten.

De internationale wisselcollectie is verder uitgebreid. In april is een schenking van de Chinese School Dan Hua & Education Centre ingevoerd in de catalogus van Bibliotheek Rotterdam. Daarnaast zijn Turkse, Papiamentse, Russische en Portugese literatuur ingewerkt en ontsloten. In 2018 is al schenking gedaan aan St-Maarten in verband met de verwoesting van

de bibliotheek door orkaan en in 2019 zijn weer 230 boeken besteld en vervoerd. Verder kregen de Leeszaal West, Leesclub Feijenoord, Finlandia en Crooswijk boeken uit het fonds.

Erfgoedcollecties

Bibliotheek Rotterdam heeft belangrijke erfgoedcollecties in beheer. Deze bestaan uit bijzondere boeken van vóór 1901. In de Erasmuszaal kunnen klanten deze boeken inzien. De populariteit van de erfgoedcollectie reikt tot ver buiten de grenzen. In 2019 bezochten 33 geïnteresseerden de speciale collectie, onder meer uit Salt Lake City, Uppsala, Katowice en gewoon uit Nederland.

Om de inhoud van de erfgoedcollecties bij een breed publiek onder de aandacht te brengen is de Erasmus Experience ingericht. Daar kun je als bezoeker op een interactieve manier ontdekken waarover Erasmus schreef en daar een eigen mening over vormen. In november is een start gemaakt met het inwerken en catalogiseren van de Trapman-collectie voor de Erasmus Experience.

Ook is dit jaar met behulp van vier vrijwilligers de historische kinderboekencollectie uitgezocht volgens criteria (voor 1900, Rotterdamse component, Nederlandse oorsprong). Afgeschreven historische kinderboeken die niet bij de Koninklijke Bibliotheek in de collectie zijn, schenkt de bibliotheek aan de KB).

Daarnaast zijn alle 19^e-eeuwse boeken in het Centraal Magazijn uitgezocht, gecatalogiseerd en verplaatst. De specialistische stripcollectie heeft een nieuwe plek gevonden in het Stripmuseum Groningen en de Koninklijke Bibliotheek. Er is dit jaar een start gemaakt met het toegankelijker maken van de magazijnen met speciale collecties.

5.4 KLANTENCONTACTCENTRUM

Het Klantencontactcentrum heeft in 2019 vooral gefocust op het optimaliseren van de dienstverlening bij de balie van de Centrale Bibliotheek, dit in verband met de herinrichting van de begane grond en de 1^e verdieping. Zelfservice en bezoekersgeleiding maakten onderdeel uit van deze optimalisatieslag. Beide processen worden met ingang van 2020 geïmplementeerd. Zelfservice moet het voor bezoekers mogelijk maken meer zelf te kunnen regelen, ook als de balie onbemand is. Met bezoekersgeleiding kan een bezoeker zonder tussenkomst van de balie medewerker de weg vinden en zich aanmelden. Tevens geeft dit instrument de bibliotheek de mogelijkheid om data te vergaren. Vragen, piektijden, top-thema's worden daarmee inzichtelijk gemaakt, zodat de bibliotheek haar dienstverlening daar beter op kan laten aansluiten. Ook is een plan geïmplementeerd, dat medewerkers meer mogelijkheden biedt, om zich te ontwikkelen binnen de afdeling.

5.5 WERVING EXTERNE MIDDELEN

Werving van fondsen

In 2019 zijn fondsen ontvangen voor het Kinderboekenweekfeest en de Schoolschrijver. Mede dankzij deze fondsen kon de bibliotheek kinderen een onvergetelijk Kinderboekenweekfeest geven en kregen leerlingen van twee Rotterdamse basisscholen lessen van een auteur.

Werving van subsidies

In 2019 heeft de bibliotheek wederom subsidies ontvangen van Stichting Lezen voor een aantal educatieve activiteiten onder de vlag van Boekstart,

Boekstartcoach en voor projecten met het mbo. Als eerder gememoreerd werd van gemeente Rotterdam subsidie ontvangen ter bevordering van inclusie van LHBT-ers via "Rotterdam met LEF" en werd de subsidie voor de Kennisquiz gecontinueerd (zie ook verslag 2018). Ook van proBiblio werden subsidies ontvangen voor het bevorderen van lezen en leesplezier en het bestrijden van laaggeletterdheid.

Daarnaast kreeg Bibliotheek Rotterdam een subsidie via de KB voor het realiseren van een digitaal hulpmiddel voor burgers op het gebied van belastingen en als kopgroepbibliotheek voor het faciliteren van contact met de digitale overheid.

Het door de Europese Commissie gesubsidieerde project 'Ouderen in de Wijk' liep ook in 2019 door en door de ervaring met dit project gaf de Gemeente de bibliotheek het vertrouwen om tot en met 2022 als penvoerder en regisseur het Project Digitale Inclusie 55+ te leiden.

Vanuit de gebiedscommissie was er afgelopen jaar ook de subsidie voor servicepunt Kralingen-West, dat in 2018 al gerealiseerd werd in samenwerking met de Melanchtonschool.

Inkomsten uit verhuur Bibliotheektheater, zalen en ticketverkoop

In 2019 hadden waren er nagenoeg 350 verhuringen, waarbij in totaal 445 zalen zijn verhuurd. De grootste opdracht was Dave's Wintervariété tijdens de kerstperiode. Bibliotheek Rotterdam is een gewilde locatie voor vergaderingen, trainingen, congressen, presentaties en netwerkbijeenkomsten. Zoals ook in voorgaande jaren zijn de Desideriuszaal, de Schoolmeesterzaal en het Bibliotheektheater het meest gewild. Ook de Blaakzaal wordt vanwege het mooie uitzicht steeds vaker geboekt. De totale opbrengst in 2019 uit deze bronnen was ruim € 310.000 inclusief catering.

Gemeente Rotterdam is verreweg de grootste klant, en dan vooral de afdeling Dienstverlening, die hier veel trainingen verzorgt. Ook behoorden dit jaar zowel de gemeentelijke Ombudsman als de gemeen-

telijke Kinderombudsman tot de klantenkring. Beide zijn zeer tevreden over het Bibliotheektheater. Andere terugkerende klanten zijn onder meer Stedin en Rijkswaterstaat. Ook instellingen als Laurens Thuiszorg met een studiemiddag voor de wijkverpleegkundigen en zorginstelling Aafje wisten de bibliotheek als vergader- of trainingslocatie te vinden.

De bibliotheek is er enorm trots op dat in 2019 de Centrale Bibliotheek Rotterdam verkozen is tot beste Vergaderlocatie van het jaar, Zowel nationaal als regionaal. Een mooie veer om het jaar mee af te sluiten.

5.6 ICT

In 2019 zijn diverse projecten uitgevoerd om de digitale dienstverlening voor de klanten te verbeteren. ICT was onder andere betrokken bij de realisatie van de aanwezigheidsprojecten Warehouse, Pernis, Nesselande, Afrikaanderplein en de herinrichting van de Centrale Bibliotheek.

Klanten kunnen nu bij het werkstation zelf bestanden uploaden, waarmee de uploadstations overbodig zijn geworden. Ook is afscheid genomen van de oude nieuwsapplicatie Drupal. Hierdoor is dubbel invoerwerk niet meer nodig. Betaalautomaten zijn vervangen en de Cubes, die nodig zijn bij het printen, zijn vernieuwd met de mogelijkheid tot contactloos betalen. Met de bibliotheekpas kunnen leden met korting gebruik maken van de toiletten. Binnen de organisatie zijn de Thin Clients aan vervanging toe; in 2019 zijn er 130 vervangen. De migratie naar Windows 10 is doorgevoerd. Bij het Klantcontactcentrum is een zelf-inschrijfbalie gerealiseerd. Tot slot is, zoals eerder genoemd, een nieuwe website geïmplementeerd.

5.7 FACILITAIR MANAGEMENT

De afdeling Facilitair Management heeft in 2019 ondersteuning verleend bij de uitvoering van het aanwezigheidsbeleid. Allereerst is het project voor herinrichting van begane grond en 1^e etage van de Centrale Bibliotheek aan de Hoogstraat in voorjaar en zomer uitgevoerd. Hiermee zijn aan de plint van het gebouw ruimtes gecreëerd voor nieuwe partners, te weten Starbucks en Donner. Aangrenzend aan deze ruimte is het nieuwe concept van “de Bieb to go” gerealiseerd.

In Huis van de Wijk ‘t Klooster in Afrikaanderwijk is in het najaar een nieuwe bibliotheek gerealiseerd. In dezelfde periode heeft de verhuizing van het Distributiecentrum naar een naastgelegen en tweemaal groter pand plaatsgevonden. In Nesselande tenslotte, is verhuisd vanuit de oude locatie naar een kleiner pand in een winkelgebied.

Vorbereidend op 2020 en daarna zijn gesprekken gevoerd en/of projecten gestart voor de plannen op locaties Ommoord, Lombardijen, Charlois en Zuidplein. Ook is ondersteund in de planvorming voor de verbouwing van de Centrale Bibliotheek.

In 2019 is het grote schoonmaakcontract aanbesteed, wat resulteerde in een nieuwe partner vanaf 2020. In de nieuwe afspraken is tevens het aantal leveranciers op dit gebied gereduceerd.

Op het gebied van bedrijfsveiligheid zijn de plannen verder geïmplementeerd: op meerdere locaties werden trainingen gegeven en zijn afspraken met de beheerders van locaties inzake hun rol in de BHV-organisaties geformaliseerd.

Om klaar te zijn voor de toekomst is in 2019 verder gekeken naar de noodzakelijke inrichting van de afdeling facilitair management. Met welbevinden van de OR zijn de plannen daar in het najaar geëffectueerd. Deze moeten resulteren in een sterkere positionering van de going concern van de afdeling en meer focus op projectgerelateerde zaken.

6. Financiële gang van zaken in 2019

6.1 UITVOERING VAN HET FINANCIËLE BELEID

De bibliotheek wil een verantwoord financieel beleid voeren. Ze wil de middelen optimaal inzetten ten behoeve van de kwaliteit van de bibliotheken en tegelijkertijd de risico's voldoende afdekken.

Belangrijke aandachtspunten in 2019 waren:

- Het succesvol doorlopen van de aanbesteding voor een nieuwe accountant en het onboarden van deze nieuwe partner;
- Het verder versterken van de kwartaalbesprekingen door niet alleen de status van de lopende projecten te betrekken in terug- en vooruitblik, maar ook de personeel gerelateerde en indicatorgerichte zaken te belichten;
- Het bestand met vervangingsinvesteringen, planmatig onderhoud, correctief onderhoud en regulier onderhoud niet alleen up-to-date houden, maar ook ijken met de nieuwe accountant;
- Het consolideren van betere sturing op de personeelslasten, welke zo'n 50 procent van alle lasten beslaan;
- De prognose van eind 2019 en het plan voor 2020 laten dienen als betrouwbare springplank naar een meerjarenbegroting voor de periode 2021-2024.

Financiële positie

Momenteel is de financiële positie van de bibliotheek sterk te noemen. Maar, ondanks het vergrote belang van de reserve voor vervangingsinvesteringen in het kader van de gesprekken en besluitvorming rond vernieuwing van de Centrale Bibliotheek hebben deze gesprekken nog niet op een voor de bibliotheek bevredigende manier kunnen plaatsvinden. Onvoldoende dotatie en mogelijkheden om deze reserve te vullen kunnen namelijk grote gevolgen hebben voor de bibliotheekorganisatie als geheel in de periode na oplevering van een eventueel nieuwe Centrale Bibliotheek. In 2020 zal verder worden gepoogd dit belangrijke onderwerp te agenderen bij de gemeente.

Resultaat

In 2019 is er sprake van een positief exploitatieresultaat van € 62.252 (begroot -/- € 157.720). In vergelijking met de realisatie 2018 (€ 282.047) valt op dat er vooral meer baten uit incidentele subsidies en iets meer baten uit specifieke dienstverlening (zaalverhuur en bijbehorende cateringopbrengsten) werden gerealiseerd. Daartegenover staan lagere lasten voor lonen, die ruim werden gecompenseerd door overige personeelslasten (inhuur derden en uitzendkrachten). Tevens waren er hogere afschrijvingen door investeringen en hogere bestuurslasten door de inhuur van beleidsondersteuning voor het organisatie-ontwikkelprogramma en hogere lasten voor automatisering doordat er meer licenties worden afgenomen. Specifieke kosten zijn substantieel lager dan vorig jaar, doordat er fors is bezuinigd op onderzoekskosten en de uitgaven voor reclameuitingen zijn teruggeschroefd. In de overige lasten is het verschil met 2018 vooral gedreven doordat er toen een vaststellingsovereenkomst meespeelde.

6.2 RESULTAAT EXCLUSIEF NIET-TERUGKERENDE BATEN EN LASTEN

In 2019 was er geen sprake van niet-terugkerende posten die de baten, noch de lasten materieel beïnvloedden. Derhalve is dit jaar geen resultaatweergave op deze manier gemaakt.

6.3 EXPLOITATIERESULTAAT

De bibliotheek heeft over het boekjaar 2019 een exploitatieresultaat behaald van € 662.252 (2018: € 282.047). Het resultaat is als volgt tot stand gekomen:

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
BATEN			
Subsidies	19.995.380	19.514.000	19.704.584
Gebruikersinkomsten	1.171.645	1.173.000	1.141.861
Specifieke dienstverlening	956.197	929.048	888.943
Evenementen/ activiteiten	26.661	12.000	28.972
Overige baten	205.261	220.000	377.533
	22.355.144	21.848.048	22.141.893
LASTEN			
Lonen en sociale lasten	10.652.848	10.949.048	10.965.569
Overige personeelslasten	1.211.073	827.915	938.973
Afschrijvingen	756.748	726.359	655.033
Huisvestingslasten	4.499.688	4.451.638	4.468.107
Administratie- en beheerslasten	333.152	381.635	371.158
Bestuur en organisatie	470.142	361.818	329.585
Automatisering	837.735	903.489	772.298
Collectie en media	1.879.091	2.075.892	1.882.005
Specifieke kosten	704.061	923.720	1.034.074
Transport	71.838	161.586	93.046
Overige lasten	254.453	223.630	331.296
	21.670.529	21.986.768	21.841.144
	684.615	-138.720	300.749
Financiële baten en lasten	-22.363	-19.000	-18.702
TOTAAL EXPLOITATIERESULTAAT	662.252	-157.720	282.047

Algemeen

Het resultaat is in 2019 bijna € 400.000 hoger dan in 2018. Er zijn extra inkomsten gegenereerd uit extra (doel) subsidies. Ook overige baten namen toe, zoals de hogere inkomsten uit zaalverhuur.

De bestaande organisatie heeft met relatief geringe inhuur de extra programmering die noodzakelijk is, naar volle tevredenheid weten uit te voeren. De extra inzet van medewerkers, is echter op de middellange termijn niet bestendig. Deze extra inzet kan voor één à twee jaar worden bestendig, maar gaat op de lange termijn

ten koste van een structurele verbetering van de organisatie. Om toekomstbestendig te blijven zal de extra inzet in de toekomst gerealiseerd worden door middel van aanvullingen op het werknemersbestand. Naast een bestendiging van de programmering en het behoud van kwaliteit van de dienstverlening ten behoeve van extra subsidies, kan de kwaliteit van de organisatie verder worden verbeterd.

Ten opzichte van de begroting van 2019 zijn aan de batenkant met name accres op exploitatiesubsidie en doelsubsidies hoger dan verwacht. Aan de lastenkant is bewust eenmalig bezuinigd op onderzoek en zijn met name communicatiekosten voor openingen van locaties doorgeschoven naar 2020 (Ommoord, Nesselande, Lombardijen). Daarnaast speelt mee dat op diverse posten te ruim was begroot, te weten Collectie en media en Transport.

Per kostencategorie volgt verderop in de jaarrekening een uitgebreidere toelichting. Hier wordt volstaan met het benoemen van de kostencategorieën en het aanstippen van de uitgaven daarbinnen, die het verschil tussen realisatie en begroting respectievelijk tussen realisatie 2019 en realisatie 2018 bepalen.

Resultaat in vergelijking met begroting

Aan de batenkant werd € 507.096 meer gerealiseerd dan begroot. Op het gebied van subsidieontvangsten werd € 481.380 meer gerealiseerd dan begroot, voornamelijk door gemeentelijke subsidies (accres, bijdrage gebiedsorganisatie Kralingen/Crooswijk). Bij de specifieke dienstverlening zien we vooral hogere realisatie bij verhuringen en bijbehorende catering-opbrengsten.

De lasten waren in totaal -/- € 316.238 lager dan begroot. Bij de bespreking van de jaarrekening wordt meer op individuele posten ingegaan. In grote lijnen wordt het verschil veroorzaakt door een te hoge begroting op collectie en media (boeken en diverse vergoedingen -/- € 196.801). Tevens vallen de lasten uit specifieke dienstverlening -/- € 219.659 lager uit dan begroot door ruim -/- € 190.000 minder uitgaven aan onderzoek en campagnes.

In vergelijking met 2018

Aan de batenkant is er een toename van € 213.251. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat € 290.796 meer (doel)subsidies zijn ontvangen (vooral gemeentelijke subsidies), en de baten uit specifieke dienstverlening met € 67.254 toenamen (zaalverhuur en cateringopbrengsten). Daartegenover staan wel minder overige baten ad -/- € 172.273 (wegvallen van doorbelasting in Overschie aan de onderhuurder en een creditnota op de huur van de Hoogstraat over meerdere jaren).

Aan de lastenkant zien we ook een daling ten opzichte van 2018, namelijk met -/- € 170.614. In grote lijnen zijn dit: lagere personeelslasten waartegenover deels hogere overige personeelslasten met veel inhuur voor -/- € 312.720 respectievelijk € 272.100, hogere afschrijvingen door hogere investeringen ad € 101.715 en hogere uitgaven aan bestuur en organisatie (€ 140.557 vooral door inhuur beleidsadvies in verband met organisatieontwikkeling) worden meer dan teniet gedaan door lagere kosten specifieke dienstverlening (-/- € 330.013 wegens minder onderzoek en campagnes) en minder overige lasten -/- € 76.843 (VSO in 2018).

Resultaat en bestemming van het exploitatieresultaat

Dit alles leidt ertoe dat het resultaat € 819.972 hoger uitkomt dan begroot. Het exploitatieresultaat voor 2019 bedraagt € 662.252. Het voorstel is om dit toe te voegen aan de bestemmingsreserve voor vervangingsinvesteringen.

6.4 RISICOPARAGRAAF

De bibliotheek dient te beschikken over voldoende weerstandsvermogen om bij onverhoopte tegenvallers de daaruit voortkomende klappen te kunnen opvangen. Het gaat dan niet alleen om financiële risico's, maar ook om operationele, organisatorische en andere risico's.

Eens per kwartaal wordt een sessie georganiseerd volgens de methodiek van de Risk and Control Self

Assessment (RCSA¹) om de reeds geïdentificeerde risico's na te lopen en mogelijk nieuwe risico's en benodigde mitigerende maatregelen te benoemen. Ook het benodigde weerstandsvermogen wordt hierbij herrekend. De uitkomsten ervan worden in een vaste paragraaf van de kwartaalrapportages aan het college gerapporteerd.

Bij de verzelfstandiging in 2013 is een weerstandsvermogen van € 2,5 miljoen meegekregen. Eind 2019 is het benodigde weerstandsvermogen aan de hand van de laatste inschatting herrekend. Het benodigde bruto weerstandsvermogen volgens de RCSA-methodiek komt uit op € 2,7 miljoen. Het netto benodigde weerstandsvermogen (het weerstandsvermogen na het nemen van mitigerende maatregelen) komt volgens dit model uit op € 1,7 miljoen.

Met een vermogenspositie van € 7,4 miljoen ultimo 2019 heeft de bibliotheek daarmee een marge van € 5,7 miljoen ten opzichte van de situatie met gemiddelde risico's. Dit is voornamelijk nodig om in de financieringsfunctie voor de vaste activa (grotendeels inrichting en inventaris voor alle locaties) te voorzien. Het management van de bibliotheek is zich ervan bewust dat zij één van de grootste gesubsidieerde instellingen van de gemeente Rotterdam leidt. Vanuit dat besef ontstaat een lage risicobereidheid: risico's voor bijvoorbeeld nieuwe vestigingsvormen worden alleen genomen als de gevolgen te overzien zijn. Daarbij hoort ook een besluitvormingsproces met concreet geformuleerde evaluatiemomenten en voldoende bewegingsvrijheid om zich op enig moment terug te kunnen trekken.

Ten tijde van de opmaak van de jaarrekening zijn de gevolgen van de uitbraak van het Corona virus ook voor de bibliotheek manifest geworden. Het is op dit moment nog niet te voorzien welke gevolgen dit zal hebben voor de bibliotheek. Gegeven de verhouding tussen eigen inkomsten en subsidies van de bibliotheek wordt de kans echter minimaal geacht, dat deze uitbraak op korte termijn van 12 maanden consequenties voor de continuïteit van de bibliotheek zal hebben.

¹ De gemeente Rotterdam hanteert het Rotterdamse Risico Cumulatiemodel.

6.5 GOVERNANCE

De bibliotheek kent een toezichtstructuur die is ingericht volgens het Raad-van-Toezichtmodel. Daarbij ontwikkelt de directeur-bestuurder het beleid en brengt het ten uitvoer. Hij legt verantwoording af over het gevoerde beleid aan de Raad van Toezicht en wordt daarbij gesecondeerd door de business controller. De Raad van Toezicht informeert zich tevens over de gang van zaken binnen de bibliotheek door middel van periodiek overleg met de ondernemingsraad. Zij kan desgewenst de business controller rechtstreeks benaderen voor nadere toelichting. De Raad van Toezicht conformeert zich aan de Governance Code Cultuur.

De verhouding tussen directeur-bestuurder en Raad van Toezicht wordt gekenmerkt door het constant zoeken en vinden van de juiste balans tussen een controlerende en preventief-actieve taakstelling door de Raad van Toezicht. In het functioneren van de Raad is zij zich bewust van de principes van good governance conform de governance code, waarvan in 2019 het nieuwe model van kracht werd. Zij stelt zich actief, doch terughoudend op. Bijvoorbeeld wanneer zij het bestuur bijstaat door het verwijzen van relevante contacten in de stad op het gebied van onderwijs, doch zich afzijdig houdt van verdere bemoeienis met de aard van de contacten/ samenwerking die daaruit voortvloeit. De Raad van Toezicht bestond in 2019 uit zes leden, benoemd door B&W van de gemeente Rotterdam.

6.6 BEGROTING 2020

In juni 2019 is een begroting ingediend met een positief exploitatieresultaat van € 9.912. Dit is een aanscherping ten opzichte van de begroting die onderdeel was van de meerjarenbegroting. Belangrijke veranderingen ten opzichte van de begroting die in de meerjarenbegroting was opgenomen zijn:

- Accres op de exploitatiesubsidie en project digitale inclusie 55+;
- Afgenomen gebruikersinkomsten door teruggelopen aantal betalende leden en milder boetebeleid;

- Bijna geheel schrappen van verwachte baten uit fondsen en sponsoring dat destijds te optimistisch bleek te zijn ingeschat;
- Hogere personeelslasten als gevolg van cao-verhogingen en extra periodieken bovenop de voorziene periodieken;
- Meer overige personeelslasten door verzuimverzekering en inhuur derden op diverse gesubsidieerde projecten;
- Substantiële besparing op de kosten voor datalijnen als gevolg van aanbesteding. Bij automatisering tevens minder afschrijvingen doordat de investeringsgrens is opgehoogd;
- Lagere huisvestingslasten door aanbestedingen, minder inhuur derden en scherpere contractafspraken in het algemeen;
- Lagere transportkosten door afscheid van de biblio-bus en een goede aanbesteding op het transport van dBos;
- Voor de specifieke kosten opname van € 0,5 miljoen voor kosten in het kader van project digitale inclusie (waartegenover baten bij de subsidies).

De begroting ziet er als volgt uit:

Staat van BATEN en LASTEN 2020		
		Begr. 2020
BATEN		
	Subsidies	20.288.699
	Gebruikersinkomsten	1.165.000
	Specifieke dienstverlening	999.744
	Evenementen/ activiteiten	28.900
	Diverse baten	129.500
		22.611.843
LASTEN		
	Lonen en sociale lasten	11.236.584
	Overige personeelslasten	1.103.048
	Bestuur en organisatie	360.982
	Huisvesting	4.780.009
	Administratie	425.066
	Transport	78.339
	Automatisering	1.089.444
	Collectie en media	1.951.969
	Specifieke kosten	1.478.490
	Overige kosten	83.500
		22.587.431
	Financiële baten en lasten	-14.500
TOTAAL		9.912

De directie dankt de Raad van Toezicht, de Ondernemingsraad en alle medewerkers van de bibliotheek voor de geleverde inzet en prestaties in 2019. De directie heeft er vertrouwen in dat de ingezette koers met voortvarendheid zal kunnen worden voortgezet.

Namens de Directie,

Dr. Theo C.M. Kemperman, directeur bestuurder

Jaarrekening 2019

BALANS PER 31 DECEMBER 2019

BALANS PER 31 DECEMBER 2019 (voor resultaatbestemming)		
	31-12-2019 €	31-12-2018 €
ACTIVA		
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa		
Verbouwing	1.784.493	1.593.974
Inventaris en inrichting	1.556.159	1.184.981
ICT (hard- & software)	618.366	580.320
Overige activa in uitvoering	117.597	-
Collectie	pm	pm
	4.076.615	3.359.275
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorderingen		
Debiteuren	263.997	179.217
Gemeente Rotterdam	5.305	29.260
Belastingen en pensioenen	484.259	366.104
Overige vorderingen en overlopende activa	537.312	525.314
	1.290.873	1.099.895
Liquide middelen	6.999.229	7.349.731
	12.366.717	11.808.901

BALANS PER 31 DECEMBER 2019 (VERVOLG)

BALANS PER 31 DECEMBER 2019 (voor resultaatbestemming)		
	31-12-2019 €	31-12-2018 €
PASSIVA		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	5.134.736	5.134.736
Onverdeeld resultaat	662.252	282.047
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	1.571.923	1.289.876
	7.368.911	6.706.659
Voorzieningen		
Personeel	156.690	161.233
Groot onderhoud	1.234.947	1.195.088
	1.391.637	1.356.321
VLOTTENDE PASSIVA		
Kortlopende schulden		
Crediteuren	467.882	515.941
Gemeente Rotterdam	241.338	236.704
Belastingen en pensioenen	695.734	642.630
Overige schulden en overlopende passiva	2.201.215	2.350.646
	3.606.169	3.745.921
TOTAAL PASSIVA	12.366.717	11.808.901

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2019

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
BATEN			
Subsidies	19.995.380	19.514.000	19.704.584
Gebruikersinkomsten	1.171.645	1.173.000	1.141.861
Specifieke dienstverlening	956.197	929.048	888.943
Evenementen / activiteiten	26.661	12.000	28.972
Overige baten	205.261	220.000	377.533
	22.355.144	21.848.048	22.141.893
LASTEN			
Lonen en sociale lasten	10.652.848	10.949.086	10.965.569
Overige personeelslasten	1.211.073	827.915	938.973
Afschrijvingen	756.748	726.359	655.033
Huisvestingslasten	4.499.688	4.451.638	4.468.107
Administratie- en beheerslasten	333.152	381.635	371.158
Bestuur en organisatie	470.142	361.818	329.585
Automatisering	837.735	903.489	772.298
Collectie en media	1.879.091	2.075.892	1.882.005
Specifieke kosten	704.061	923.720	1.034.074
Transport	71.838	161.586	93.046
Overige lasten	254.153	223.630	331.296
	21.670529	21.986.768	21.841.144
	684.615	-138.720	300.749
Financiële baten en lasten	-22.363	-19.000	-18.702
TOTAAL EXPLOITATIERESULTAAT	662.252	-157.720	282.047

KASSTROOMOVERZICHT 2019

Het onderstaande kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Hierbij wordt het van saldo baten en lasten als uitgangspunt genomen, waarop vervolgens correcties worden aangebracht voor verschillen tussen de baten en ontvangsten en de lasten en uitgaven.

	2019 €		2018 €	
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo van baten en lasten	684.615		300.749	
Mutaties werkkapitaal				
- Afschrijvingen	756.748		655.033	
- Vorderingen	-190.978		-14.434	
- Kortlopende schulden	-139.752		67.894	
Mutaties voorzieningen	35.316		186.584	
		1.145.949		1.195.826
Ontvangen rentebaten	1.953		379	
Betaalde bankkosten en rentelasten	-24.316		-19.081	
		-22.363		-18.702
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
(Des)investerings materiële vaste activa	-1.356.491		-680.678	
(Des)investerings activa in uitvoering	-117.597		-	
		-1.474.088		-680.678
Kasstroom uit financieringen				
	-		-	
		-		-
		-350.502		496.446
Beginstand liquide middelen	7.349.731		6.853.285	
Mutatie liquide middelen	-350.502		496.446	
Eindstand liquide middelen		6.999.229		7.349.731

Toelichting

Het batig saldo van het boekjaar samen met een afschrijvingsniveau dat - € 0,7 miljoen lager ligt dan het investeringsniveau neutraliseren elkaar nagenoeg geheel. Het effect op de eindstand liquide middelen wordt vooral veroorzaakt door een lichte toename in de vorderingen (subsidies en facturatie dBos) en een afname in de kortlopende schulden.

© Bibliotheek Rotterdam, juli 2020 | Vormgeving PARDON | Fotografie René Castelijm, Mischa Mannot, Lotte Stekelenburg, Jos Kottman, Elsbeth van Noppen, Jeroen Rommen, Victor Wollaert, Hassan Hidare, Eric Brinkhorst, Bibliotheek Rotterdam